

Délvidék

Bácskai Napló
POLITIKAI NAPILAP
FELELŐS SZERKESZTŐ: KONYA LAJOS.

MEGJELENIK	
m. Jénnap délután vasár- és ünnepnapi kivétellel.	
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szabadka, IV., Rakóczi-út 20, Telefonszám 300.	
ELŐFIZETÉSI DÍJAK:	
Helyben házhoz hordva	
egész évre	— — — — 32—
fél évre	— — — — 16—
negyed évre	— — — — 8—
Videkre postán küldve	
egész évre	— — — — 32—
fél évre	— — — — 16—
negyed évre	— — — — 8—

Titkos tanácskozás Wilsonnál.

R o t t e r d a m, jul. 16. Washingtonból azt jelentik, hogy Wilson elnök, Baker hadügyminiszter, Daniels tengerészeti miniszter, Benson tengerügy és March tábornok titkos tanácskozást folytattak, amelynek nagy fontosságát tulajdonítanak. A konferenciáról semmiféle hír nem szivárgott ki.

Amerika az angol-szász világhuralomért harcol.

A m s t e r d a m, jul. 16. Jólétesült diplomáciai körökben úgy tudják, hogy Daniels amerikai tengerészeti államtitkár tényleg megtette azt a kijelentést, hogy Wilson mindaddig folytatja a háborút, míg csak az angol-szász világhuralom végleg biztosítva nincs azután Európa segítségével megkezd a döntő harcot a sárga faj ellen. Nemetszágot meg kell semmisíteni, nehogy Japán segítségére mehessen.

Az amerikai kormány ugyanis megcáfolta ezt a hírt, de csak azért, mert félt Daniels kijelentéseinek következményeitől.

A királyné fivéreit nem érte baleset.

B u d a p e s t, jul. 16. Néhány lapnak az a híre, hogy a királyné fivéreit halálos baleset érte — amint a Magyar Tudósító jelenti — teljesen légből kapott koholmány.

Lloyd George több katonát kér Angliától.

G e n f, július 16. Az Echo de Paris londoni híradása szerint Lloyd George miniszterelnök fogadta valamennyi párt vezérét az ir és a szék baloldal munkaspártján kívül. A miniszterelnök közölte a politikusokkal, hogy Angliának még messze menő hadkiegészítéshez kell folyamodnia, ha azt akarja, hogy 1919-ben megnyerje a háborút.

A hadsereg vágómarma szükségletét rekvirálni fogják.

B u d a p e s t, július 6. A földművelésügyi miniszter rendeletet bocsátott ki, a mely szerint az egész országban legközelebb rekvirálni fogják a katonaság részére szükséges vágómarmhát.

Marghilomán román miniszterelnök Bécsbe utazott.

B u k a r e s t, július 16. A Renesterea című lap jelenti, hogy Marghilomán miniszterelnök július 14-én Constantin Arion külügyminiszterrel együtt Bécsbe utazott, hogy ott találkozzék a központi hatalmak képviselőivel és kicserélje a békeszerződés ratifikálását.

Kicserélik a német és angol hadifoglyokat.

H á g a, július 16. Németország és Anglia között a hadifoglyok kicseréléséről folytatott tárgyalást csaknem befejezték. A delegátások ma már el is utazhatnak. A ratifikálást a lehető legnagyobb gyorsassággal fogják elintézni, úgy, hogy a foglyok kicserélését pár hét múlva megkezdhetik.

Középkor és sötétség.

Sokakat a katolikus-ellenes agitáció s főleg annak sajtója kioktatott arról, hogy a katolicizmushoz csak egy dolog méltó: a csendes kihalás. A minden inzultusra néma hallgatás, a bocsánatkérés a létezésért, a „szeregetnek“ folytonos hátrálásban való érvényesülése, az alázatosan görnyedező jog-, elv- és életfeladás. Kétségtelen, hogy sokan, nagyon sokan így értelmezik a katolicizmus evangéliumi hivatását. A vi vallástok a szeretet és béketűrő vallása; tehát adjátok oda párnátokat is a fejetek alól, földeteket, alapjaitokat, iskoláitokat, jogaitokat, a hitélet, közérkölcse intézményeit — ellenmondás nélkül. Aki ellenszegül, az nem követi a mindenből kiforgatott és keresztrefeszített Krisztust; az papi uralmat, középkort, sötétséget, harcot akar.

A milliószor megismételt hazugságot milliók szokták szokták elhinni; ennek a torz-katolicizmusnak is, bármily szédítően abszurd, megvan a maga hívő serege, még az u. n. művelt katolikusok közt is, sőt — jelentvén a „művelt“ szó 100 közül 99 esetben fél- és negyed- és tized-műveltet, — ott leginkább.

De azok között is akik fejüket nem adták oda a keresztényellenes sajtó agygyuró művelőinek, vannak elegenden, akik a harciaskodást a kereszténység akcióihoz méltatlannak tartják. Onnan indulnak ki, hogy a kereszténység mégis csak a szeretet, a gyöngédség, az irgalom eszméivel hódította meg a világot s ahol ezek az eszmék fogékonyságra nem találtak, ott a kereszténység inkább kitért és vértanuskodott.

Feltétlenül el kell ismerni annak a nagy igazságnak, mely e felfogásban vezér szerepet visz, óriási jelentőségét és jogosultságát a keresztény akciók összessége, a keresztény hittedjesztés és hitfenn-

tartás terén. Egész bizonyos, hogy a kereszténységnek nem lehet lényege a harc és nem szabad lényegként kezelni benne a harciasságot. Harc a kereszténység igenis, lényegében, de harc mindenekelőtt önmagunkban, folytonos küzdelme a léleknek a test, a kegyelemnek a természet gyarlóságai, kicsinyessége és kinövései ellen. Ez a benső küzdelem termi majd meg bennünk a keresztény tökéletességnek, a szeretetnek, az igazság terjesztése vágyának azt a melegét mely varázsként fog átcsapni a jóindulatu feleberátra is és azt is az igazhit s a katolikus élet szépséges harmóniája felé fogja vonzani. A mások hibáival való összeütkezés, a mások részéről velünk szembe helyezkedő vétek, tévedés és erőszak ellen való küzdelem a kereszténység természetes életében csak másodlagos feladat lehet. S természetes az is, hogy ez a küzdelem a kereszténység és katolicizmus nevéhez csak úgy lehet méltó, ha harci eszközeinek megválogatására, fegyverzetének tisztaságára a legkínosabb gondtal ügyel.

Ép ezért teljesen elhibázott „katolicizmus“ az, a mely a másokkal való törődést, vagy akár csak a katolikus közügynek a benső katolicizmus ügye elé helyezését, a szent ügyért való „verekedést“ tekintilényeges feladatának. A gyakorlatban nem egészen ritkák ennek a krakéler-katolicizmusnak tipikus példányai; akik a katolicizmusért párbajozni is, tehát az Egyházat megtagadni is készek s akiknél a „gyakorlati katolicizmus“ talán zsidógyűlöletből merült ki.

Bácskai utasok figyelmébe!

A „Délvidék“ kapható Zombor, Baja, Ujvidék és Szabadka vasuti hírlap-árusítóinál.

Lopják a gyümölcsöt.

— A szőlősgazdák jogos panasza. —

A szabadkai szőlősgazdák között általános a panasz, hogy minden termésüket ellopkodják idegen kezek. A tettesek rendszeresen lógósok, akik biztonságban érezvén magukat távol a várostól, fölös számmal tartózkodnak künn a szőlőkben, ami ugyan még nem lenne baj, ha a gyümölcsöt nem bántanák, ezt pedig a legritkább esetben kímélik meg. Ha az ember esetleg végig sétál (nem ajánlatos) a szőlők között, még fényes nappal is találkozik egész csoportokban egyenruhás, vagy legjobban katonasapkás egyénekkal, akik egész vigan tanyáznak fenn a fákon, szedve a barackot, almát, igen valószínűen a gazda tudta és beleegyezése nélkül. A tettenkapástól nem igen félnek, sőt az ilyen in-flagranti esetek rendszeren a gazda kárára ütnek ki, egyrészt számbeli többségük, másrészt hártalan szemtelenségük révén, mert könnyen megesik, hogy a szerencsétlen gazdát néhány szurással, esetleg lövéssel arra meggyőződésre bírják, hogy szegény a futás — de hasznos. Még igen olcsón szabadul a gazda, ha kelősen elverik.

Az érett gyümölcsök megdézsmálása még hagyján. Több gazda mondotta már, hogy szívesen adna ingyen, ha kérnek, de sok esetben olyan károkat is okoznak, amelyeknek még ők maguk sem látják hasznát. Több panaszt hallottunk már, hogy amit el nem tudnak lopni, azt csupa virtusból (ami alighanem galád rosszakarat) tönkre teszik. Lerázzák és összetaposák. Volt eset, amikor éretlen gyümölcsöt vertek le és tapostak össze, csak hogy a gazdának ne maradjon. Nem ritka eset az sem, hogy a krumplitermést emelik el. Megegett már az az eset is, hogy egy gazda rajta kapott a lopáson néhány lógóst és szidás helyett szépen kérte őket, hogy hagyjanak legalább neki is valamit, mire az antimilitarista elveket valló csukaszürkék kinyilatkoztatták: „Élég termelt kednek eddig.” A diplomáciai tárgyalások természetesen a fáról folytak. A fán a lógós urak trónoltak, mint a helyzet magaslatán.

A gazdák elkeseredését csak fokozza az a körülmény, hogy a csőszök teljesen tehetetlenek a kártevőkkel szemben. Rendszeren 15—20-an látogatnak el egy-egy szőlőbe s így a csősz mit sem tehet ellenük, ha csak nem teszi kockára a bőrét, ami nem egészen kifizető a csekély fizetésért.

Ajánljuk ezeket az állapotokat a hatóságok figyelmébe. Egy kis tisztogatás nagyon elférne a szabadkai szőlők között, mert azt talán még sem lehet eltérni, hogy a termelő fáradó gazda, munkája gyümölcsét a hadsereg salakjai büntetlenül pusztítsák. — Nagyon valószínű, hogy az ilyen esetek nem nagyon szilárdítják meg a hadsereg és a polgárság közötti amúgy is érzékeny viszonyt.

.....

Keresztény ember kezébe keresztény ujság való. Ki a zsidó pornográfiaival a keresztény családokból!

Az elárvult ellátatlanok

A prémiumos gabonát nem magyar gyomorba szánták.

(Saját tudósításunk.) A mai naptól kezdve körülbelül 30,000 ellátatlan emberrel van több Szabadkán. Ezeknek — a mostani állapotok szerint — legelárvultabb embereknek, akiknek ez idő szerint sem lisztjegyük sem lisztjük nincs, csupán az volt a bűnük, hogy eddig vásárlási igazolvány útján szerezték be a fejkvóta szerint megállapított évi gabonaszükségletüket. Az újabb rendelet szerint az ez évi termésből csak a Háditerménytől vásárolható gabona, de a Háditerménynél az új termésből még nemcsak hogy tárolva nincs, hanem az belátható időn belül aligha fog odajutni, mert most minden gazda prémiumos gabonát igyekszik szállítani. Prémiumos gabonát pedig a közlelmezési miniszter távirati rendelkezése szerint beszerzési utalványra nem adhatnak ki, a beszerzési utalványokat a hatóság f. hó 10-től kezdve kiállíthatja ugyan, de csak annyi termény erejéig, amennyi a község területén termelt terményekből a bizományos közlése szerint e célra rendelkezésre áll.

A közlelmezési miniszter eddigi intézkedései még mindig csak a paragrafusokban és távoni lehetőségek feltárásaiban merülnek ki, de arra, hogy az eddig a bevásárlási útján és csak e hó 15-éig a fejkvóta szerint ellátott emberek, kikből a netán megmaradt felesleget is elrekvirálták, honnan

.....

Leleplezett zsirbevásárlók.

A szabadkai rendőrséget a napokban bizalmasa értesítették, hogy a Bárány-szállóban több ausztriai illetőségű ügynök tartózkodik oly célból, hogy a Bácskában ausztriai községek részére nagyobb mennyiségű zsirt vásároljanak.

A rendőrség dr. Dobó Árpád rendőrkapitány rendelkezésére a Bárány-szállóban razzia-tartott s az ott tartózkodó Suhai József budapesti zsirügynököt igazolásra szólították fel. Suhai rendőrség előtt elmondta, hogy megbízása van Wenninger Ede budapesti lakostól 100 mm zsir vásárlására s e célra 90000 koronát kapott. A pénzt meg is találták nála.

A bajba jutott zsirügynök elmondta, hogy rövidesen Szabadkára érkezik Preisz Rudolf kindbergi lakos is, aki a zsirvásárlásra a többi pénzt is magával hozza. A zsirt ugyanis ausztriai községek számára akarták vásárolni.

A rendőrség a bemondott adatok alapján másnap tényleg megtalálta Preiszt is, aki 100.000 koronát hozott a zsirbevásárlás céljára magával.

A nagyarányú zsirbevásárlást Schlesinger Arthur marburgi, jelenleg katonai szolgálatot teljesítő önkéntes tizedes intézte aki Kindbergben a polgármesternek ajánlatot tett a magyarországi zsir szállítására. Ajánlatát természetesen örömmel elfogadták.

és miből kapják meg a már járó fejadagot, még mindig nincs semmi megnyugtató intézkedés és ez idő szerint a szükségelendő gabonamennyiség sincs meg.

A prémiumos gabona határidejét annyira kitojták, hogy ez az intézkedés az ellátatlan lakosság jó felét a legsúlyosabb helyzetbe sodorta és rövid időn belül remény sem lehet arra, hogy a Háditerménynél annyi gabonát tároljanak, amelyből az ellátatlan embereknek csak ezt a részét is ki-elégíthetnék.

A prémiumos gabona pedig megy vigan Ausztriába.

Szabadkán a polgármester úgy intézkedett, hogy azok, akik f. hó 15-ig bevásárlási igazolvány által beszerzett gabonával voltak ellátva, — a mai naptól 3 hétre szóló lisztjegyet kapjanak és a pillanatnyi szükséglet kielégítésére egyelőre három vagon liszt áll rendelkezésre. Továbbá a Margit és a Pollák ma.omban 11 vagon búzát és rozst szállítottak be, amelyet a polgármester intézkedésére a leggyorsabban megfognak örölni, hogy szükség esetén valami készlet legyen a lakosság ellátására.

Ezektől az átmeneti intézkedésektől eltekintve legfőbb ideje volna már, ha a közlelmezési miniszterium véglegesen megoldaná a folyton kísértő liszt mizériákat.

.....

gyék. Itt egy őrmestert kerestek, de sem az őrmestert, sem a zsirt nem találták. Wenninger erre 25.000 koronát átadott Schlesingernek és elküldte Budapestre, hogy más zsir után nézzen. Másnap már Schlesinger visszajött, a mikor a rendőrség a nála levő pénzt is lefoglalta, de már csak 20000 koronát találtak nála.

Szabadkán tartózkodott még Takács József magyar származású kindbergi vaskereskedő, akit az ottani polgármester arra kért fel, hogy két katonával jöjjön le Szabadkára, hogy a zsirt katonai fedezettel szállítsák rendeltetési helyére.

A bonyolult és titokzatos ügyben a most folyó vizsgálat van hivatva fényt deríteni s ebben az ügyben a kihallgatás ma is folyik. Nincs kizárva, hogy nagyobb szabású csalásról van szó, mert Wenninger — mint utóbb kiderült — Schlesingerrel utajdonképpen azért küldte Budapestre, hogy társától, állítólag Majdán Istvántól vegye át a 127.000 koronát.

Szinte biztosnak látszik, hogy a titokzatos Majdán budapesti detektívekkel áll összeköttetésben, mert Schlesingernek ismeretlen egyénektől szállítási igazolványokat mutattak fel, sőt egyet át is adtak neki.

Ezek után nem lehetetlen, hogy a nagyarányú zsirvásárlás teljes kiderítésére és a csempész társaság teleplezésére csak Budapesten fog sor kerülni.

.....

Kávéházakban kérje a „Délvidék”-et.

Hasznosítsuk a vadgyümölcs termést.

A közlelmezési miniszter felhívta a hatóságokat, hogy hassanak oda, hogy a lakosság a vadgyümölcs termésre nagyobb gondot fordítson, mert a közlelmezés szempontjából fölülte fontos ezek összegyűjtése és gazdaságos felhasználása. Ezek között különösen az eper, szeder, málna, hárs-meg, kókény, áfonya, bodza, csipkerózsa s.b. hasznosíthatók, s a hol ez nagyobb mennyiségben előfordul a gyűjtőknek jó hasznót is jelent.

Akik nagyobb mennyiséget gyűjtenek össze jelentsek be az Orsz. Zöldség- Főzelék- és Gyümölcs központnak, ahol az érdekelte kereskedőket, konzervgyárosokat utasítani fogják ezek megvásárlására.

.....

Bajok a villamosvilágítás körül.

Ismeretesek azok a hosszú időn át tartó világítási zavarok, amelyek a télen megajándékozott benünket a szabadkai villamos társaság kifürkészhetetlen okokból. Ugyanezek az állapotok kezdenek megisméllődni most.

Pár nap óta a villamos világítás csak arra jó, hogy a szerencsétlen fogyasztó bosszankodjék, mert minden különösebb ok nélkül egyszerre csak sötétben marad egy jó óráig. Olykor vannak derüesebb esetek is. Hol haloványabban, hol erősen ég, majd kialszik és újra felgyul a lámpa pár percre, hogy azután egy vagy két órára sötétségbe sülyedjen.

Nagyon kíváncsiak vagyunk a fogyasztókkal együtt, hogy miért van ez így? Mert hogy nem jól van az a t villamostársaság is belátja. Már a többi szabadkai lap is kifogásolta a régi-módi zaklatást, csak mi nem akartunk irni várva, hátha jobb lesz a helyzet. Várakozásunkat siker koronázta; tegnap este újból kialudt a nemes fény.

Egy tiszteletteljes kérdést bátorodunk azért a társasághoz intézni. Hajlandók lennének-e ezeket az apró tüszurásokat abba hagyni? A fogyasztó közönség nem találja mulatságosnak, hogy a társaság igazgatója és a munkások közötti régebb keletű, de folyton tartó párvialdal áldozata legyen saját pénz-zéért. A villamos világítás elvég-re is olyan üzem, amelyet még nagyobb dolgoknak sem szabad megszakítania, nemhogy holmi béremelési esatározásoknak.

A telep tudvalevőleg katonai felügyelet alatt áll, de ugylátszik mind hiába. Igazán kíváncsiak a fogyasztók, hogy ha nem érvényesik a katonai betolyást, minek akkor a katonai vezetés. A szabadkai közönség úgy vélekedik, hogy a türelemnek határa is van, elég türelem és gyomorpróba este felé Palicsra és vissza utazni a villamosnak esufolt Noé bárkáikon.

Itt más aligha segíthet csak a telep városi kezelésbe való vétel, ha ugyan nem járnánk ezzel is úgy mint a gázgyárral.

nyájas
gazi D
ég hozz
o, enny
szereve
ntetűv
k és m
zon ide,
oszakud
gével
g pedig
előtt
ne villa
ék nyo
ól pedig
örze, u
be jut
aj ann
egy lly
Hitele
int csup
egyben
a jóka
s valam
nt helyz
áboras d
nek s így
atú a s
mitag
os is k
y valami
nozirekl
nem lát
e bákése
le nem

zt a rend
a, de hát
ke szaba
elő, ha n
nézni.
lló-Mozi
látja min
ian függ
e nem ve
cselekedt
et, mert
lakásmez
aklamesud
ét biztos
és, üvege
st.

.....

API

Egy cso
olok, egy
még es
ik a hábo
en jóindu
ki a kis k
akok sém
alhol az
hallik. V
ntársaság
s bánatát.
olok, ahol
szapulása
pár csipő
és is jóin
néhány
os szavu
ga ifju óri
ep el egy
egy arany
keretből.
olok, ahol
ne nyári
adkai speci
nyugalon
vén leár
den álmod
aki nekik
A Katona
nem zavar

Damocles kardja a Batthyányi-utcában.

nyájás olvasó ne higgye, hogy gazdi Damocles, valódi kardja, még hozzá a Batthyányi utcában! Ennyire még nem ment kulcskeretében városunk nagytetű vezetősége, hogy ilyen és muzeális értékű holmit ilyen ide, de tényleg függ és jaj, szakad egy damoclesi kard gével bíró — mozi reklám. Igaz pedig a ritka csoda az Apolló előtt erős dróra feszítve. A villamos lámpák, azaz csak a nyomai láthatók jobbról, pedig üvegei mind ki vannak törve, úgy hogy ha netán a jutna küssé megbilienni, jaj annak, akinek fejere potyog egy ilyen stilizált mozi gilló. Hiteles szomszédok állítják, hogy csupán a jóakarát tartja egyben a fatális üvegdarabok jóakarát pedig tudvalevőleg is valami. Az egész mozi transzport helyzete se valami biztató. A háborus drótok rendszeren rövid távú s így minden pillanatban a szörnyű katasztrófa, a mitagadás benne, nagyon is lehet. Nem hinnék, hogy valami haszna lenne ennek a mozi reklámcsodának, mert még nem láttuk, ezért praktikus a békésen leszerelt, míg önle nem szál magas állásá-

zt a rendőrség is észrevehette, de hát elég dolga van a szabaddkai részén és így elég, ha nem ér rá a csillagok nézni. Reméljük, hogy az álló-Mozi érdemes tulajdonosa elátja mindezt és eltávolítja a fűzőket, ha ugyan már nem vette és csak azért eszelekedte meg az udvös műt, mert egy verébfamilia, a lakásminisztérius világban s pont reklámcsuda közepébe rakta ezt biztosítva magának egy üvegezett s főleg ingyen st.

API HIREK.

Egy csendes utcára
 Lokok, egy csendes kisutcára, még csodálatosképen nem a háborus lezülles és esen jóindulatú szomszédok ül ki a kis kapuk elé. Csendes lakók sétálnak a házak előtt alahol az utcavégről muzikahallik. Valami művészlekkü társaság önti a hurokba hásbánátát. — Egy kisutcára lokok, ahol a pletyka és egy szapulása nincs meg és még pár csipős és hangos megés is jóindulatunak ígérkezik, néhány hervadásnak indult os szavu leány farag egy sa ifju óriásra, ki nagy gond ep el egy nyitott ablak előtt. egy aranyfürtös fejet vár a keretből. — Egy kisutcára lokok, ahol miatha még poszis me nyári esteken és éjjel fel adnak speciálitásoktól mentes nyugalom van. A hangos van leányok is bizonyára den álmodnak egy nyurga if aki nekik rója, a promená A Katona utca csendjét ilyen nem zavarja semmi. (s).

— Tilos a korai káposzta iparszerű savanyítása. A közlekedési miniszter táviratilag közölte a polgármesterrel a rendeletét, mely szerint a korai káposzta iparszerű besavanyítása tilos és felhívja a polgármestert, hogy ezen tilalomról a hatósága területén működő konzervgyárakat és ipartelepeket azonnal értesítse. Akik a rendeletet megszegik, kihágást követnek el.

— A Horvát Országos Bank szabadkai fiókja 800 koronát fizetett be a város házipénztáránál azzal, hogy ebből az összegből a polgármester 300 koronát a Vörös-Keresztnek, 300 koronát a hadi-özegeknek és 200 koronát a vak katonáknak juttasson.

— Új vasúti terv a Bácskában. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter Butyaháza állomásából kiágazólag Vajná, Tulaborfalva, Duffalva, Kriesfalva és Kalocsa községek irányában Szineverig s innen elágazólag egyrészt a felső-szinevéri fővösteleget át Ókörmező, Visköz, Kelecseny és Fülöfalva községek határain át a m. kir. államvasutak Valóca állomásig vezetendő szabványos, esetleg keskenyösvényű vagy gőz-, esetleg villamosüzemű önálló kezelésben tartandó gazdasági hejyirdekű vasútvonalra az előmunkálai engedélyt egy évre megadta.

— A tanulmányi szabadságok meghosszabbítása. A katonai szolgálatot teljesítő egyetemi hallgatók tudvalevően tanulmányaik folytatására tizenkét heti szabadságot kaptak a múlt tanulmányi időszakban. A hadvezetőség ezt a szabadságot azok számára, akiknek valamely vizsgát is kellett tenniük két héttel meghosszabbította. Ezt a meghosszabbítást a hallgatók a most folyó félév végén is meg fogják kapni.

— Rendelet a lánckereskedők ellen. A közel napokban igen üdves intézkedés fog megjelenni a háborus lánckereskedelm és áruuzsora megfékezése érdekében. — Báró Sztérényi József kereskedelmi miniszter ugyanis rendeletet bocsát ki, melyben szigorúan előírja hogy minden kereskedő köteles az általa eladott árukról számlát kiállítani, tekintet nélkül arra, hogy azt kívánja-e a fel. A számlának pontosan tartalmaznia kell, hogy mennyi árut milyen áron adott el a kereskedő. Ezzel egyidejűleg elrendeli a miniszter, hogy minden a kirakatban elhelyezett árucikkre köteles a kereskedő a szabott árat reáírni. A rendelet büntető szankciót is tartalmazni fog.

— Rendezték a katonatiszti fizetéseket. Hírhíres helyről szerzett információk szerint a katonatiszti fizetések felemelését már elhatározták. Ez úgy történik meg, hogy először az alacsonyabb rangúak fizetését javítják, még pedig olyan módon, hogy fizetésükben egy rangosztállyal előlépnek. A fizetésjavítás visszahatólag május elsejétől számítódik.

— Gondnokság alatt. Futoski István szenttamási, Patericza István temerini, Szkendrenovits Bruno szabadkai lakost elmebetegség miatt gondnokság alá helyezték.

— Kéveköztörsinég érkezik. A földmivelésügyi miniszter legújabbban 14 métermázsa kéveköti ara-

tógépszineget utalt ki a hódsági gyárból. Amint a küldemény megérkezik azonnal kiosztják a géptulajdonosok között.

— Bünhődnek a házasságtörő asszonyok. Az ujvidéki kir. törvénytörvényeknek ugyancsak sok munkát adnak azok a válóperek, amelyek napról-napra érkeznek be különösen az Oroszországból hazazérkezett hadifoglyok részéről. A válóperek ebben az évben már jóval meghaladják a százat.

— Mi nem volt benne a polgármesteri jelentésben? A tegnapi előtti közgyűlésen a szabadkai szocialista vezérek kifogásolták, hogy a polgármesteri jelentés nem emlékezik meg a legutóbbi sztrájk alkalmával a munkásság részéről tanúsított öntudatos fegyelmezett-ségéről. Ezen a furcsa kifogáson igazán csodálkozni lehet, mert ezek az urak az előbbi közgyűlésen a választójogos sztrájk alkalmával az ablakbetörésekben nyilvánuló fegyelmezettlenségről sem hallottak a volgármesteri jelentésből egy szót sem. Hogy kívánnak tehát most dicsőretet?

— Maximálják a fa árát. Mint értesülünk — a földmivelésügyi miniszterium legközelebb kibocsátásra kerülő rendeletében maximálni fogja a fa árát. Allítólag vagononként 930 korona lesz a fa ára ami lényegesen olcsóbb a mai uzsorás áránál. A rendelet így is jó hasznot biztosít még a termelőknek és kereskedőknek, csupán a már szinte kibírhatalansággal fokozódott fauzsorának fog véget vetni.

— A sovány segédfogalmazó. A mai háborus korszak mellett lámpával sem lehet találni egy kövér segédfogalmazót. Sanyaru Vendel kilépett a vicclapok hasábjairól és sok ezer példányban forog közöttünk. Ez a kis apróhirdetés, melyet egy reggel megjelenő napilapunk apróhirdetési rovatából vettünk ki mindennél jobban jeliemzi a mai időket. — Így szól az apróhirdetés:

„Ki fogadna el doctorandus segédfogalmazót tej- és hizókurára szolid árért, esetleg egyes tantárgyakra való kevés oktatásért? Ajánlat „Felmentett tisztviselő” jellegre a kiadóba.”

Tiszta szívből kívánjuk a lesoványodott fogalmazó urnak, hogy minél kedvezőbb ajánlatokat kapjon, a kura végén pedig neki-gömbölyödvé, pocakot és tokát eresztve térjen vissza hivatalába.

— Katholikus hadiárvak felvétele. Az országos Hadigondozó Hivatal az irgalmas nővérek beszercebányai intézetében husz ingyenes helyre pályázatot hirdet. A szeptember 1-től betöltésre kerülő helyekre magyar állampolgárok-nak intézeti elhelyezésre szoruló római katolikus fiu- s leány hadiárvai tarthatnak igényt; neveltetésüket és ellátásukat egyelőre 1919 augusztus 31-ig biztosítják. A fiu-árvak 3-16, a leányárvak 3-18 évesek lehetnek. Az elhelyezett hadiárvak elemi iskolai oktatásban részesülnek; ezen az oktatáson túllevő fiuk a polgári, a fémipari szakiskolát, a gimnázium négy alsó osztályát, a leányok pedig a polgári és kereskedelmi iskolát, a női kézimunka-tanfolyamot, esetleg a tanítónőképzt látogathatják. A pályázati kérvényeket és a szükséges mellékletek az irgalmas nő-

vérek beszercebányai intézetéhez e hónap végéig kell beküldeni.

— A flu felső kereskedelmi iskolába és a vele kapcsolatos női tanfolyamra a jelentkezők július és augusztus hónapokban folytatólag fólvétetnek.

— 86-os hadialbum. A cs. és kir. 86 ik gyalogezred parancsnoksága elhatározta a háziezred háborus történetének megírását. A „86-os hadialbum” tökéletességének érdekében az album szerkesztősége kéri mindenazokat, akik az ezred dicső küzdelmeiben résztvettek és akiknek családtagjai elesetek, eltűntek, vagy fogságba jutottak, az ezred történetében leendő megörökítés végett küldjék be a birtokukban levő fényképeket, naplókat, esetleges jegyzeteket, rajzokat a „86-os hadialbum” szerkesztőségének Szabadkára.

— Dr. Bihari Lujza fogorvos rendelését Fötér, Popovits házban, (Kazinczy-u. sarok) ismét megkezdte.

— Dr. Leszich János ügyvéd értesíti ügyfeleit, hogy IV, Bercesényi-utca 5 sz. (Takarékpénztár és Zálogintézet épülete) alá áthelyezett irodájában ügyvédi gyakorlatát megkezdte. Telefon: 333.

— Dr. Reisz Elek gyermekorvos, az állami gyermekmenhely igazgató főorvosa, lakik VII. kör, Batthyány-utca 18. sz. I. em. (A munkásbiztosító pénztár épületében.) Rendel: délután 2-4-ig.

Szerkesztő:
BERKES MARK.
 Nyomatott a kiadótulajdonos, Szent Antal Nyomda és Irodalmi Vállalat mint szövetségeset könyvnyomdájában Szabadkán, Rakóczi-utca 20. szám.
 Felelős szerkesztőnk telefonszáma: Pálca 34.

KORZÓ-MOZI

műsora.

Hétfőn és kedden

Berky Lily

estársulatának vendégszámja
 Fellépnek:

Gózon Gyula az Apolló kabaré művésze, Bery Kató színművész-nő, Mészáros Alajos a nemzeti színház művésze.

Molnár Ferenc, Harsányi Zsolt, Gábor Andor, Emőd Tamás, Békeffi L. remek darabjai, pompás magán-számok.

Helyárak: 8, 6, 4 korona.

Előadások: d. u. 8 este 1/2 9 kor, vasár, és ünneponap 1/2 3. 4. 6. 1/2 9

Valódi amerikai

fogak és fog-sorok.

Különlegességek

fogászati munkákban, aranyból és platínából, valamint arany- és platinafogak, koronák és hidak, ugyszintén szájpadiás nélküli fogak. Fogházás teljesen érzesztelentve és fogtömésnek (plombálásnak).

Schäffer Géza vizsgázott fogtechnikus.
 Szabadka, Kossuth-u., Penkes-ház, Telefon 58.

Mozgófanyképszínház.

Korzó-Mozi műsora:

Hétfő—kedd: Briliáns művészték, fényes műsor: **Berky Lily, Bózon Gyula** az Apolló kabaré művészei, **Mészáros Alajos** a nemzeti színház tagja és **Beky Kató** kabaréművész nő fel léptével. Nagyszerű magán számok remek darabok, tréfák, attrakciók.

Szerda—csütörtök: Magyar film újdonság. Gábor Andor híres szindarabja. Főszerepben: **Berky Lily** és **Várkonyi Mihály: Ciklomen.** Dráma 4 felv. **Az anyósom válni akar.** Pompás vigjáték 3 felv. főszereplő: **Anna Müller Lincke.**

Péntek szombat-vasárnap: **Harry Piel** izgalmas, nagyszerű filmje: **Az union klub titka.** Detektív dráma 4 felvonásban. **Tisztító tűz** megkapó drámai életkép 3 felv.

Viszketegséget, sömört, rüh-t

a leggyorsabban elmulasztja a Dr. FLEISCH-féle eredeti törv. védett

„Skaboform kenőcs“

Nincs szaga. Nem piszkít. Minig eredeti pecsételés dr. Fleisch-féle kérjük. Probatóhely 3 korona, nagy tégely 5 K., családi adag 12 korona Szabadka és vidéke részére lőraktár:

DECSY GYULA

„Szent Terézia“ városi gyógyszerár I. kör Deák-utca. (Kiskápolna mellett.)

Vételnél a SKABOFORM védjegyre ügyeljünk!

Veszünk a legmasabb áron HASZNÁLT TANRÖNYVERET

regényeket, régi ujságpapirt kilóra. Amíg raktáron van Vergé-papirból készült cigarettahüvely 2-ös és 3-as 7 kor. ezrenként

Családi és tábort levelezésre 100 papír és 100 boríték 5 kor. Palicsi és szabadkai képes levelezőlapok darabja 10 fillér.

Művészlapok 10 fill.-től. 20 fill. igen nagy választék, viszontelárúsítók részére papírok, írószeresek kaphatók.

Lipsitz és Lampel

könyv-, írószer- és papírkereskedése Szabadka, Rudics-utca, Telefon 604 sz.

Kihordó kocsis

jó fizetéssel azonnal felvétetik

„Johanna“ szikvizgyárba

Szegedi-út 38.

„Ferravin“

vasas chinabor.

Erősítő szer gyengéledőknek, vérszegényeknek és lábadozóknak Elvagyat gerjesztő ideget erősítő s vért javító gyógyszer. Szám-alan orvosi ajánlás.

Szabadkán Kapható. **Decsy Jenő** úr gyógyszerárában. Jelenlegi ára fél literes palackonként 10 K. — A „Ferravin“ névre tessék ügyelni.

A világítási rendelet

határozatait a fényhatás csökkenése nélkül csakis

Tungsram félwattos lámpákkal

lehet betartani.

Használjon 25, 40, 60 watt fogyasztású

Tungsram-lámpákat.

Ujságkihordó leány felvétetik a

Délvidék kiadóhivatalában.

Jókarban levő 7-20 m. hosszú, 2 m. széles 2-50 m. magas kukoricagöré **E. I. A. D. O.** Bővebb felvilágosítást ad a Szabadkai osztály-mérnökiség, Lichtnekert-ház.

Ujság árusító

emberek, asszonyok, lányok, fiúk

havi fizetéssel, vagy magas %-al azonnal felvétetik

nek a

DÉLVIDÉK

kiadóhivatalában.

Egészséges szoptatósda-dát keresek. Jelentkezni lehet Dr. Murányi Károlynál, Damjanich-u. 69. (Dr. Prokesch Géza-ház.)

Ajánlok azonnali szállításra kerek

fehérhusu étkezési

ez évi termésű

tarlórépamagot

folyó árban. Csomagolás önköltségen az árral együtt utánvételeztetik.

Kiss Lejos

Pu-Zobnaticza u. p. Topolya

Elsőrendű Gyertyamosi salétlommentes

tégla

azonnal kapható

Bánó és Bróder cégnél Szabadka

Jó minőségű építési homok **eladó.** Bővebb felvilágosítást ad a Szabadkai osztály-mérnökiség, Lichtnekert-ház.

Tanoncnak

felvétetik egy fiú Szilágyi István fűszerkereskedésében Szabadkán a gázgyárral szemben.

Dugókat

ujakat és használtakat legmagasabb árban veszek. Pezsgődugóért 1 K. 10 fillért fizetek.

GUTH BUDAPEST. Gróf Zichy-J. ei 6 u. 36

Munkáslányok — magas fizetés — felvétetik a Johanna szikvizgyárban.

MENETREN

Budapestről érk. délután	1:00
éjjele	8:00
12:24	4:12
Budapestre ind. délelőtt	10:15
délután	1:55
éjjele	11:58
4:47	
Zomborból érk. délelőtt	10:02
éjjele	10:11
Zomborba ind. éjjele	6:14
6:28	
Vijvidékre érk. délelőtt	7:46
délután	1:21
éjjele	10:58
Vijvidékre ind. délután	1:44
éjjele	6:26
4:26	
Szegedre érk. délután	12:32
éjjele	8:08
Szegedre ind. délután	1:30
éjjele	12:36
Cserevénka—Gombosról érk. éjjele	6:07
Cserevénka—Gombosra ind. éjjele	4:40
Zentáról érk.	1:05
Zentára ind.	4:32
Bajáról érk. délelőtt	9:02
éjjele	9:26
Bajára ind.	7:03
5:03	
Bacsalmásról érk. délelőtt	7:03

A *-gal jelzettek vonatkozásban. Az éjjele idő: este 6-tól reggel 6-ig.

Ruha festé

kitűnő gyártmány 60—70 fill. el dásra 100 level vételnél 26 rona 1000 level 24 korona, 10 level vételnél 22 korona per level. Cipőkrem, olajjég pohár szalmiáksó, mosószer, szilárd legoelsőbb napi árban kapható

Krausz Ferenc

Budapest, VII. Rózsa-u. 8.

Harisnyá

javíttassa „Rózsa“ varrott fejű Páronként 2-40 K. Törvényesen Minden párhoz kell egy régi harisnyaszár. A harisnya fejét levágni szabad. Bármilyen más fejletést és jelölést elfogadunk. Gyűjtő Pázmány-utca 34. sz.

Ujságot kihordó leány felvétetik

a lapunk kiadóhivatalában IV. kör, Rákóczi-utca 20

A legújabb egyházmegyei nyomtatványok postafordultával a

Szent Antal nyomdában

szerezhetők be